



ת"ד 5983/09/16 - מדינת ישראל נגד סטרגצ'ו טלמה

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים
ת"ד 5983-09-16 מדינת ישראל נ' טלמה

בפני
בעניין: כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

סטרגצ'ו טלמה

הנאשם

גזר דין

העבירה

הנאשם הורשע לאחר הוכחות בכתב אישום המייחס לו עבירות מיום 26.8.13 של הפקרה אחרי פגיעה בנסיבות מחמירות בניגוד לסעיף 64א(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: "**הפקודה**"), נהיגה בחוסר זהירות וברשלנות בניגוד לסעיף 62(2) לפקודה, גרימת נזק לאדם בניגוד לתקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א - 1961 (להלן: "**התקנות**") ואי ציות לרמזור בניגוד לתקנה 22 לתקנות בצירוף סעיף 68 לפקודה.

בהכרעת הדין מיום 28.10.18 קבעתי כי ביום 26.8.13 בסמוך לשעה 19:30 חצה הנאשם צומת תוך אי ציות לרמזור אדום. הנאשם נסע בנתיב השמאלי מבין שנתיים כשהרכב בנתיב הימני היה בעצירה מלאה. הנאשם פגע בהולכת רגל שחצתה את הכביש במעבר החציה ברמזור ירוק. הנאשם עלה עם הגלגל הימני הקדמי של רכבו על רגלה של הולכת הרגל ופגע עם מראה ימנית קדמית מאחורי אזנה. לדברי המתלוננת הפגיעה הפיזית בה לא הייתה חמורה והסתיימה במספר ימים של כאב ברגל ובהלה.

עוד קבעתי כי לא הוכח שהנאשם הבחין בקרות התאונה, אך קבעתי כי היה עליו להבחין בתאונה ועל כן בצדק ייחסה המאשימה בכתב האישום עבירת הפקרה לפי סעיף 64א(א) לפקודה שלצורך הרשעה בה די ברשלנות לפיה הנהג הסביר היה מבחין בגרימת התאונה.

עברו של הנאשם



הנאשם בן 50 לחובתו 10 הרשעות קודמות ובהם עבירות מהירות, נסיעה בניגוד לכיוון בכביש חד סטרי, אי ציות לרמזור אדום ואי ציות לתמרור. בשנת 2012 הורשע הנאשם בעבירה של נהיגה בשכרות.

הנאשם ללא עבר פלילי.

הממונה על עבודות השירות מצא את הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות באיחוד והצלה.

טיעונים לעונש

לטענת המאשימה, הערכים המוגנים שנפגעו בגין אחריות לתאונה הינם שלמות הגוף ומאבק בתאונות דרכים ובשל עבירה ההפקרה ערכי המוסר וסולידריות חברתית, הושתת עזרה ודאגה לזולת.

לטענת המאשימה מתחם הענישה בעבירות בהן הורשע הנאשם מתחיל ב- 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

המאשימה התייחסה מחד לנסיבות התאונה החמורות שהתרחשה במעבר חציה תוך אי ציות לרמזור אדום ומאידך לכך שמדובר ברף הרשלנות הנמוך יחסית בעבירת ההפקרה.

המאשימה בקשה להתייחס לחומרה לכך שהנאשם ניהל הליך הוכחות ולא לקח אחריות על מעשיו ולעברו התעבורתי של הנאשם.

המאשימה בקשה להשית על הנאשם 7 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילה לתקופה ארוכה, פסילה על תנאי, קנס ופיצוי סמלי למתלוננת.

לטענת ב"כ הנאשם יש להתייחס במסגרת עיקרון ההלימה לעובדה שהנאשם לא הבחין בפגיעה במתלוננת וכי יש להתייחס לכך כשיקול מכריע בקביעת העונש. כמו כן יש להתייחס לקולה לכך שתוצאות התאונה הינן קלות מאוד והמתלוננת סבלה מכאב ברגלה מספר ימים ובעיקר נבהלה מהפגיעה באוזנה.

ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בשיהוי בהגשת כתב האישום שהוגש כ- 3 שנים לאחר ביצוע העבירה. לטענתו מתחם הענישה מתחיל מעונש מאסר מותנה בלבד.

עוד ביקש ב"כ הנאשם להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, בהיותו גרוש עם שני ילדים ומשלם מזונות, במצב הכלכלי הקשה ביותר ובהיותו נעדר עבר פלילי.

לטענתו העובדה שהנאשם לא הביע חרטה נובעת מכך שלא הבחין בקרות התאונה כלל ולכן לא נטל עליה אחריות.



הנאשם פנה לבית המשפט ובקש להתחשב במצבו הכלכלי ובקש שלא יושתו עליו אפילו עבודות שירות ופסילה שימנעו ממנו לעבוד.

חומרת העבירה ומתחם הענישה

עבירת הפקרה אחרי פגיעה היא מן החמורות שבעבירות התעבורה שכן אין מדובר רק באי ציות לחוקי התנועה, אלא בעבירה מוסרית מהמעלה הראשונה של הפקרת אדם שנפגע לגורלו.

עבירת ההפקרה בה הורשע הנאשם הינה עבירה שבה היסוד הנפשי הוא של רשלנות כלומר היה עליו להיות מודע לפגיעה באדם בתאונת דרכים.

הערכים המוגנים הנפגעים בעבירת ההפקרה הם בטחון הציבור ושלומו הציבורי, עזרה הדדית, סולידריות חברתית, שלטון החוק והסדר הציבורי.

בע"פ 1789/14 נחמיה נ' מדינת ישראל, מיום 22.10.14 (להלן: "פסק דין נחמיה"), פסקה כ"ז קבע כב' השופט רובינשטיין לעניין הערכים המוגנים בעבירת הפקרה:

"הערך המוגן בעבירת ההפקרה הוא "החובה המוסרית החלה על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לנפגע, לדאוג לשלומו, ולהציל את חייו" (ע"פ 5867/09 קרביאשוילי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 10 לפסק דינה של השופטת א' פרוקצ'יה (2010)). באמצעות עיגונה של עבירה זו בפקודת התעבורה קיבל ערך זה, המגלם את עקרון הסולידריות החברתית, עיקרון הכרחי לקיומה של חברה תקינה, ביטוי בדין, והפך מחובה מוסרית גרידא לחובה משפטית, מעין "לא תעמד על דם רעך" (ויקרא, י"ט, ט"ז) בממד מחמיר (בממד אחר ובנסיבות אחרות, ראו חוק לא תעמוד על דם רעך, תשנ"ח-1998). בנוסף, עבירה זו נועדה גם למנוע מצב בו הנהג המעורב בתאונה חומק מאחריות, על-ידי הימלטות של "פגע וברח", ובקביעתה יש כדי לסייע לרשויות האכיפה באיתור האחראים לתאונה (ע"פ 1977/05 גולה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2006))."

וראו גם בת"פ (ב"ש) 36056-01-14 מדינת ישראל נ' צ'צ'שוילי, מיום 10.6.14).

הנאשם הורשע במספר עבירות שחברו לאירוע אחד ובהתאם לסעיף 40 יג(א) לחוק העונשין יש לקבוע מתחם ענישה לאירוע כולו.

לצורך קביעת מתחם הענישה אבחן את מתחמי הענישה והענישה אשר נקבעו על ידי בתי המשפט במקרים דומים שבהם הורשע נאשם בעבירת הפקרה לפי סעיף 64א(א) לפקודת התעבורה וכן באחריות לתאונה. לצורך השוואה



אסקור גם מקרים בהם לא הורשע הנאשם באחריות לתאונה. כן אסקור את פסקי הדין שהגישו הצדדים והינם רלוונטיים לקביעת המתחם. אציין כי ע"פ (י-ם) 47112-04-18 **לחדב נ' מדינת ישראל**, מיום 25.10.18 שהגישה המאשימה, אינו רלוונטי היות והוא עוסק במקרה בו הנאשם הורשע בעבירה של הפקרה לפי סעיף 64א(ב), אותו הדין חל אף אם מקל וחומר לת"ד (י-ם) 3020-10-17 מדינת ישראל נ' ברכה, מיום 14.11.18 אליו הפנה ב"כ הנאשם.

ברע"פ 7029/15 **צאנורי נ' מדינת ישראל**, מיום 24.11.15 (להלן: "**פסק דין צאנורי**"), נדון ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של הפקרה לפי סעיף 64א(א) ונהיגה ללא ביטוח, ללא אחריות לקרות התאונה, לאחר שפגע תוך כדי פניה ברכב שנסע ממול ובו נפגעו הנהג וילדה. למערער עבר תעבורתי מכביד יחסית בתעבורה והוא לא נטל אחריות על מעשיו. בית המשפט לתעבורה קבע כי מתחם העונש הינו בין חודש לשנת מאסר לצד פסילה בפועל של 3-5 שנים וקנס והשית על המערער חודש מאסר לריצוי בעבודות שירות ופסילה למשך 3 שנים לצד עונשים נלווים. לאחר שהצדדים הגישו ערעורים קיבל בית המשפט המחוזי באופן חלקי את ערעור המאשימה באשר לקולת העונש וקבע כי המתחם עומד על מספר חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר והעמיד את עונשו של המערער על חמישה חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות. בית המשפט העליון דחה את הערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי.

בעפ"ת (חי') 786-08-18 **נסאר נ' מדינת ישראל**, מיום 29.10.18 (להלן: "**פסק דין נסאר**"), הורשע הנאשם בנהיגה ברשלנות, גרימת נזק, אי מתן אפשרות להולך רגל להשלים חציה בבטחה במעבר חציה, הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(א), הזזת רכב ואי מסירת פרטים. על הנאשם הושתו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה בן 6 חודשים, פסילה למשך 3 שנים ועונשים נלווים. המערער טען כנגד חומרת העונש וביקש להתחשב בכך שהמאשימה הגישה כתב אישום באיחור של שנתיים ובכך בעת מתן גזר הדין חלפו 10 שנים מקרות התאונה. מדובר היה ב עבירת הפקרה ברף הנמוך ולהולכת הרגל נגרם נזק קל. בית המשפט קבע כי לא יהיה מוצדק בנסיבות אלו להשית מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור על העונש בין השאר באומרו כי אין מקום לשקול חריגה מפסילת המינימום אך בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם:

"בהתאם לגישה הרווחת בפסיקה נסיבות מקלות, כמו חרטה, היעדר עבר פלילי ותעבורתי, הרעה במצב האישי והכלכלי בעקבות התאונה ונסיבות אישיות אחרות, ככלל אין לראות בהן כנסיבות מיוחדות שיצדיקו סטייה מפסילת המינימום (עפ"ת 46198-03-18 אבו כליב נ' מדינת ישראל, פס' 14 בחו"ד השופטת חן-ברק והאסמכתאות שם (31.5.18)). רק במצבים חריגים ויוצאי דופן, כמו למשל תיקון כן ואמיתי של הפגם המוסרי שדבק בהתנהגות הנאשם, שבא לידי ביטוי בדאגה וטיפול בנפגע וגילוי חמלה וסולידריות, גם אם התרחשו והובעו באיחור ולא בזירת התאונה (חו"ד הנשיא שפירא בעניין אבו כליב שלעיל). אלה הן נסיבות חריגות המהוות עילה לסטייה מעונש המינימום - אלא שבענייננו, כל אשר נטען והודגש הוא נסיבותיו האישיות של המערער - נסיבות שאינן חריגות כלל וכלל, ואין בהן די כדי להצדיק התערבות בעונש הפסילה בפועל."

בעפ"ג (ב"ש) 18523-07-15 **דאזנשוילי נ' מדינת ישראל**, מיום 18.11.15, שהוגש על-ידי המאשימה, הורשע נאשם בעבירות של נהיגה ברשלנות, גרימת חבלה, הפרת חובה לנהוג על הכביש בלבד, מעבר על פני המדרכה ועבירת



הפקרה אחר פגיעה לפי סעיף 64א(א) לפקודה. הנאשם בצע פניית פרסה רחבה בכביש מרכזי בעל מספר נתיבים, עלה על מדשאה, חצה מסלול נסיעה המיועד לרוכבי אופניים ופגע בקטין בן 7 שרכב על אופניו. הנאשם עצר לזמן קצר ונמלט מהמקום על אף שאמו של הקטין צעקה לו לעצור. הקטין נחבל בגופו ובפניו ופונה לבית החולים. לנאשם עבר פלילי בעבירות אלימות ורכוש, התסקיר בעניינו היה חיובי, הוא הודה באשמה ועבר הליך טיפולי. על הנאשם הושתו מאסר של 13 חודשים, מאסר על תנאי, פסילה למשך 5 שנים ופיצוי משפחת הקטין שנפגע. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור וקבע כי מעשיו של הנאשם חמורים ביותר.

בעפ"ת (י-ם) 33696-02-14 **מדינת ישראל נ' עגלוני**, מיום 10.3.14, הורשע הנאשם בעבירה של הפקרה אחר פגיעה לפי סעיף 64א(א) לפקודה ובעבירה של נהיגה ללא ביטוח. הנאשם פגע בקטין על מעבר חציה. הקטין נפל על הכביש לאחר זמן קצר קם הלך לצד הכביש וטופל על-ידי עוברי אורח. תחילה עמד הנאשם במקום מבלי לצאת מהרכב אך כעבור זמן קצר ברח מהמקום. לנאשם עבר תעבורתי הכולל 67 הרשעות.

בית המשפט קבע כי מדובר ברף הנמוך של עבירת ההפקרה בה נע מתחם הענישה בין מאסר קצר בעבודות שירות לבין מאסר של מספר שנים. בית המשפט התחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובנכותו והטיל עליו פסילה למשך 18 חודשים, פסילה על תנאי ומאסר על תנאי. המאשימה טענה כי מדובר בענישה מקלה וכי המתחם הענישה מתחיל בעבודות שירות או לפחות בצו של"צ. בית המשפט דחה את ערעורי הצדדים וקבע כי הענישה בעבירת ההפקרה מצדיקה בדרך כלל ענישה חמורה יותר אולם בשל נכותו של המערער והעובדה כי מדובר בעבירת הפקרה ברף הנמוך היה מקום להקל בעונשו של הנאשם.

בעפ"ת (ת"א) 44424-01-14 **ביטון נ' מדינת ישראל**, מיום 13.2.14, הורשע הנאשם בעבירות של הפקרה לפי סעיף 64א(א) לפקודה, בנהיגה ברשלנות שגרמה לתאונת דרכים וגרימת חבלת של ממש. הנאשם סטה מנתיבו, לא הבחין באופנוע ופגע בו. כתוצאה מהתאונה נגרמה לנוסעת על האופנוע פציעת ראש קשה. הנאשם הפקיר את הנפגעת. הנאשם צעיר ללא עבר תעבורתי מכביד. על הנאשם הושתו עונש מאסר למשך 6 חודשים בעבודות שירות, קנס, פיצוי, פסילה למשך 45 חודשים, פסילה מותנית וצו מבחן לשנה. בית המשפט דחה את הערעור וקבע כי רשלנותו של הנאשם וההפקרה הובילו לתוצאות קשות מאוד.

בעפ"ת (ת"א) 40503-10-13 **פריג נ' מדינת ישראל**, מיום 21.11.13, שהוגש על-ידי הנאשם, (להלן: "**פסק דין פריג**") הורשע הנאשם בעבירה של הפקרה לפי סעיף 64א(א) לפקודה ללא אחריות לקרות התאונה. הנאשם נהג משאית פגע בשתי רוכבות אופניים כאשר נקבע כי לא הבחין בפגיעה בהן על אף שהיה צריך להבחין בה. בית המשפט לתעבורה קבע כי מתחם הענישה נע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר בפועל והטיל על הנאשם 4 חודשי עבודות שירות ו- 3 שנות פסילה, לצד עונש מאסר על תנאי של 10 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך 5000 ש"ח. בית המשפט המחוזי קבל את הערעור הן לעניין מתחם הענישה והן לעניין העונש וביטל את עונש המאסר בעבודות שירות לחלוטין.

בית המשפט קבע כי מתחם הענישה בעבירה הפקרה ברף הנמוך לפי סעיף 64א(א) לפקודה שאינו דורש מודעות בפועל אלא רשלנות אינו מתחיל במאסר וביטל את עונש המאסר שהוטל על הנאשם:



" מי שאשם בעבירת רשלנות בלבד ולא בעבירת מודעות, שליחתו למאסר כאשר עיקרון קדושת החיים איננו עומד מנגד, צריך לעשות בזהירות, וכך כאשר לקביעת מתחם הענישה. הנני סובר שמתחם הענישה שקבע בית משפט קמא, בנסיבות מקרה זה, אותו העמיד על עונש מאסר בין ריצוי בעבודות שירות לבין 24 חודשים הינו חמור מדי, איננו הולם את נסיבות המקרה ואשמו של המערער. הנני סובר שהמתחם הראוי הינו מתחם ענישה שהגבול העליון שלו הוא בוודאי מאסר, משום שהעונש המקסימאלי, עפ"י העבירה, הינו שלוש שנות מאסר. בנסיבות המקרה, צריך שיהיה נמוך יותר ובוודאי שהרף הנמוך יכול להיות גם עונש שלא כולל עונש מאסר בפועל כלל ועיקר."

בעפ"ת (ב"ש) 9048-07-12 **פונרינלינגן נ' מדינת ישראל**, מיום 29.8.13, נדון ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64א(א) לפקודה (התאונה התרחשה קודם לתיקון 101 לפקודה). כתב האישום תוקן לעבירה לפי סעיף 64א(א) לאחר התיקון. הנאשם פגע עם משאיתו בהולכת רגל שירדה אל הכביש והמשיך בנסיעה רצופה. נקבע כי לא הוכח שהנאשם ידע על הפגיעה בהולכת הרגל אך כי היה עליו לדעת זאת. המערער הורשע לפי הודאתו בהסדר טיעון ונגזרו עליו, בין היתר, מאסר של 6 חודשים בעבודות שירות ופסילה בפועל ל- 5 שנים. בית המשפט קבל את הערעור באופן חלקי כאשר לרכיב הפסילה וקבע כי משנקבע כי המערער לא ידע על קרות התאונה אלא התרשל באי ידיעתו ובשל אי אחריות לעצם קרות התאונה, אין מקום להשית עליו יותר מעונש פסילת המינימום שנקבע בסעיף 40 לפקודה המשותף לכלל עבירות ההפקרה בין בידעין ובין ברשלנות.

בת"פ (מח' ת"א) 56551-03-11 **מדינת ישראל נ' שלושולי**, מיום 25.7.12, הורשע נאשם בן 72 בעבירת הפקרה לפי סעיף 64א(א) לפקודה, לאחר שהפקיר אדם שפגע בו מבלי שהבחין בו וגרם למותו. הנאשם לא הואשם באחריות לתאונה. לנאשם נכות של 150%, הוא סובל מפגיעה קוגניטיבית ויש ספק ביכולתו להמשיך ולנהוג. בית המשפט קבע כי עקב רשלנות לא הבחין הנאשם בפגיעה במנוח וכי לא הוכח שהמנוח לא טופל כראוי בשל מחדלו של הנאשם. בשים לב לקביעות אלה ולכך שהנאשם לא הורשע באחריות לתאונה קבע בית המשפט כי מדובר בקצה התחתון של החומרה ועל כן אין מקום לעונש מאסר ממש. בית השית על הנאשם שנת מאסר על תנאי ופסילה לצמיתות. בית המשפט קבע כי אין מקום לקבוע פיצוי לנפגע מקום שהנאשם אינו אחראי לקרות התאונה עצמה ומבלי שהוכח כי מחדלו החמיר את נזקו של הנפגע.

בעפ"ת (חי') 5761-01-10 **אביכזר נ' מדינת ישראל**, מיום 7.4.10, שהוגש על-ידי המאשימה, נדון ערעור וערעור שכנגד. הנאשם הורשע בעבירות של הפקרה בניגוד לסעיף 64א(א) לאחר שזוכה מעבירת הפקרה לפי 64א(ב), (מדובר בפסק דין עוד לפני תיקון 101 לפקודת התעבורה). הנאשם פגע בהולך רגל שעמד בשעת החשיכה על השול פגע בו קשה והפקירו במקום. בהכרעת הדין נקבע כי היה על הנאשם לדעת כי פגע באדם אך לא הוכח כי הנאשם היה מודע לפגיעה בפועל וסבר כי פגע בחזיר בר. הנאשם לא הואשם ולא הורשע באחריות לתאונה. בית המשפט השית על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים, קנס, פיצויים לנפגע בסך 20,000 ש"ח ופסילה לתקופה של 7 שנים. בערעור בוטלו הפיצויים שהוטלו על הנאשם היות ולא היה אחראי לתאונה ולא הוכח כי ההפקרה החמירה את מצבו של הולך הרגל והוחמר עונש המאסר ל- 12 חודשי מאסר בפועל.



בת"ד (י-ם) 2524-08-15 **מדינת ישראל נ' גויאלס**, מיום 18.11.18, שהוגש על-ידי ב"כ הנאשם, הורשע נאשם בעבירה של הפקרה לפי סעיף 64א(א) לפקודה ובעבירה של נהיגה ללא ביטוח תקף. הנאשם פגע ברוכב אופניים ונקבע כי הבחין כי פגע בו. הנאשם לא הואשם בגרימת התאונה. לנאשם עבר תעבורתי דומה לנאשם שבפניי. על הנאשם הושתו חודשיים מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך 3 שנים, פסילה למשך 6 חודשים וקנס.

בת"ד (אילת) 2031-06-15 **מדינת ישראל נ' בראבו**, מיום 27.9.17, הורשעה נאשמת לאחר הסדר טיעון בעבירות של הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64א(א) לפקודה, נהיגה ללא רישיון מעולם, נהיגה ברשלנות ונהיגה ללא ביטוח. הנאשמת פגעה בהולכת רגל שחצתה את הכביש ונפגעה קלות. הנאשמת הסגירה עצמה למשטרה כשעה וחצי לאחר קרות התאונה. על הנאשמת הושתו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה בן 6 חודשים, פסילה בפועל ל- 5 שנים, פיצויים לנפגעת לצד עונשים נוספים.

בת"ד (אשד) 5879-04-14 **מדינת ישראל נ' סייג אלחרר**, מיום 5.10.16, הורשע נאשם במסגרת הסדר טיעון בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64א(א) לפקודה, לאחר שפגע באופן קל בילד שהתפרץ לכביש מבין כלי רכב חונים. הנאשם הסגיר עצמו למשטרה לאחר שעה. כתב האישום הוגש שנה וחצי לאחר קרות התאונה וגזר הדין ניתן לאחר 4 שנים. במועד התאונה היה הנאשם בן 21 מאז התחתן בינתיים ומצפה לילד. שירות המבחן התרשם מאופק שיקומי. בשל אי אחריותו של הנאשם לקרות התאונה, העובדה שהנזק היה קל וההפקרה לא החמירה את מצבו של הילד הסכימו הצדדים כי יושתו על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. בית המשפט קבע כי 6 חודשי מאסר בעבודות שירות הינו עונש המצוי ברף הבינוני של הענישה ולא התחתון ומשום כך השית פסילה החורגת לקולה מעונש המינימום למשך שנה וחצי.

בת"פ (י-ם) 51405-10-12 **מדינת ישראל נ' קונבר**, מיום 28.6.15, שהוגש על ידי המאשימה, הורשע נאשם בהסדר טיעון בעבירות של הפקרה לפי סעיף 64א(א) לפקודה ובעבירה של ביצוע מעשי פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין. האירוע המתואר בפסק הדין הינו חמור ביותר. הנאשם נמלט מהמשטרה שהציבה מחסום משטרי, ביצע פניית פרסה תוך חציית קו הפרדה רצוף, פגע ברכב אחר והמשיך בנסיעה. כתוצאה מהתאונה נפגעה נוסעת שהייתה בהריון וישבה לצד הנהג ברכב הנפגע. התסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם נעדר המלצה טיפולית אך ככלל היה חיובי והמליץ על עונש של מאסר בעבודות שירות. על הנאשם הושתו 11 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילה למשך שנתיים, פסילה על תנאי ופיצוי לנפגעת העבירה.

בת"ד (נצ') 2966-04-12 **מדינת ישראל נ' פלוני**, מיום 1.9.14, הורשע נאשם בעבירת הפקרה לפי סעיף 64א(א) ובנהיגה ללא ביטוח. הפגיעות בנפגעים כתוצאה מהתאונה קלות. לנאשם עבר תעבורתי לא מכביד אך התסקיר בעניינו היה שלילי במסגרתו הוא הטיל את האחריות לאירוע על הנפגע. לנאשם נסיבות אישיות קשות. בית המשפט קבע כי מתחם הענישה נע מחודש מאסר ועד שנת מאסר, פסילה שבין 3 שנים ל-5 שנים וקנס. בית המשפט הטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך חודש לריצוי בפועל בשל חומרת עבירת ההפקרה, מאסר על תנאי של 6 חודשים, פסילה למשך 3 שנים, פסילה על תנאי וקנס.



מהפסיקה עולה כי בתי משפט קבעו מתחמי ענישה שונים לפי נסיבות האירוע. בחלק מפסקי הדין נקבע כי מתחם הענישה מתחיל בעונש מאסר מותנה ועונש פסילה למשך מספר שנים, ובחלק מפסקי הדין נקבע כי מתחם הענישה מתחיל בעונש מאסר של ממש לתקופה קצרה שיכול וירוצה בעבודות שירות. עם זאת יש לציין שמלבד פסק דין פריג בו נקבע כי מתחם הענישה מתחיל במאסר מותנה בלבד, נקבע במרבית פסקי הדין ואף בבית המשפט העליון (בפסק דין צנאורי) כי המתחם מתחיל במספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות גם כאשר לא הוכח כי הנאשם היה מודע להפקרה.

לפיכך אני סבורה כי כאשר מדובר בעבירת הפקרה ברף הנמוך בה היסוד נפשי הוא של רשלנות וכאשר יש לנאשם אחריות לקרות התאונה כבמקרה דנן, נע מתחם הענישה ממאסר לתקופה קצרה של מספר חודשים שיכול ותרוצה בעבודות שירות ועד ל- 18 חודשי מאסר בפועל במקרים החמורים.

באשר לרכיב הפסילה נע מתחם הענישה בין 36 חודשי פסילה ל- 7 שנות פסילה.

העונש בתוך מתחם הענישה נקבע, בין היתר, בהתחשב באחריותו של הנאשם לעצם קרות התאונה, בחומרת תוצאות התאונה, בעברו התעבורתי והפלילי של הנאשם, בהתמשכות ההליכים, בלקיחת האחריות של הנאשם, בהליכי שיקום, במידת המודעות בפועל להפקרה ולהשלכת ההפקרה על מצבו של הנפגע.

עוד יש לתן את הדעת לידיעה בכוח או בפועל לעצם ההפקרה. משעה שמדובר בהפקרה לפי סעיף 64א(א) לפקודה הרי שמתחם הענישה נמוך מעבירה שבוצעה בידיעה ממש לפי סעיף 64א(ב) לפקודה ובוודאי מסעיף 64א(ג) לפקודה.

ואולם כאשר לא הוכחה כלל הידיעה עצמה מדובר בנסיבה לקולה שיכול ותציב את הנאשם בהתחשב כמובן ביתר הנתונים והנסיבות בתחתית המתחם אך אין בה כדי לחרוג לקולה מרף הענישה היות וסעיף 64א(א) חל על יסוד נפשי של רשלנות ולשם כך נועד.

מבין שיקולי הענישה שעל בסיסם מתבצעת מלאכת גזירת העונש בעבירת ההפקרה יש לשיקול ההרתעה מעמד מיוחד וזאת למען יראו וייראו ועל מנת למגר התנהגות חמורה ובלתי מוסרית זו.

ראו לעניין זה דברי כב' השופט טננבוים בת"ד (י-ם) 2007/09 **מדינת ישראל נ' צמח**, מיום 9.8.10:

"הנטייה האנושית הטבעית לברוח בעת צרה, מחייבת כי התגובה להתנהגות זו תהא קשה. מן הראוי כי שום נהג לא ירהרר אפילו על אפשרות זו של בריחה. יש הכרח ליצור אווירה שבה יהיה ברור לכל נהג כי הדבר החמור ביותר מבחינת החוק והציבור הוא להימלט מהמקום או אפילו לנסות להימלט... מדיניות הענישה כלפי נהגים שאינם משאירים פרטים ובורחים צריכה להיות נוקשה. עלינו לעשות כל שניתן לביעור ולמיגור תופעה מעין זו וזאת באמצעות הטלת עונש מרתיע. העונש צריך להיות כזה שיוביל למסקנה כי הימלטות ממקום התאונה אינה משתלמת. מובן כי כשלעבירה זו מצטרפות עבירות חמורות נוספות של גרימת נזק לרכוש או אדם, חבלה חמורה, אי ציות לאור אדום ונהיגה רשלנית, יש להחמיר עוד בענישה."



וראו עוד בסעיף כ"ט בפסק הדין נחמיה.

העונש המתאים לנאשם

הענישה היא לעולם אינדוידואלית, ואף לאחר תיקון 113 לחוק העונשין שומה על בית המשפט להניח לצד מתחם הענישה המקובל את המקרה האינדוידואלי שבפניו ולשקול מה יהיה העונש המתאים ואיזה שיקול הינו המרכזי וזאת בהתאם לנסיבותיו האישיות של הנאשם, עברו ונסיבות ביצוע העבירה.

נסיבות המקרה שבפני חמורות באשר לאופן התרחשות התאונה. מדובר בתאונה שהתרחשה תוך שהנאשם חצה את הצומת כשברמזור בכיוונו דלק אור אדום וכשהוא עוקף רכב העומד בנתיב הימני שעצר בעצירה מלאה. פגיעתו במתלוננת הייתה כפסע מהפגיעה המינורית שהתרחשה לפגיעה קשה ביותר שעלולה הייתה להסתיים באסון.

באשר להפקרה אין המדובר בהפקרה ברף הגבוה אלא ברף התחתון. לא הוכח כי הנאשם היה מודע כלל לפגיעה, אם כי הוכח כי האדם הסביר היה צריך להבחין בפגיעה. כמו כן הפגיעה במתלוננת הייתה מינורית כאמור באורח נס ולא נטען כי עצם הפקרתה הובילה להחמרה במצבה.

באשר לשיהוי בהגשת כתב האישום, לא ניתן הסבר לשיהוי של 3 שנים בהגשתו. מקובל כי שיהוי כזה צריך להביא להקלה בעונש (ע"פ 4434/10 **יחזקאל נ' מדינת ישראל**, מיום 16.3.11 שהוגש על-ידי הנאשם וראו גם בת"ד (חי') 14621-08-10 מדינת ישראל נ' חמדאן, מיום 28.11.12).

אייני סבורה כי נסיבותיו האישיות של הנאשם גוברות על האינטרס הציבורי המחייב טיפול ממוקד ומרתיע בעבירת ההפקרה, ומכל מקום כאמור בפסק דין נסאר אין מקום להפחתה מעונש הפסילה המינימאלי הקבוע בסעיף 40 לפקודה כתוצאה מנסיבות אישיות של הנאשם.

לחומרה התחשבותי בחומרת העבירות, בשילובן, בעברו של הנאשם ובערכים המוגנים שנפגעו.

לקולה התחשבותי בנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם, בתוצאות התאונה הקלות בנסיבות ההפקרה ובהתמשכות ההליכים.

לא מצאתי כי הנאשם עבר הליך שיקום או הפנים את חומרת מעשיו, ולכן לא מצאתי כי קיימת הצדקה לחרוג לקולה ממתחם הענישה.

עם זאת בשל נסיבות המקרה ואי ידיעת הנאשם בפועל אני סבורה כי יש למקם את עונשו של הנאשם בסמוך לתחתית מתחם הענישה.



עוד אשית פיצויים על הנאשם לטובת המתלוננת בתאונה שהם אינם באים במקום הוכחת נזק בהליך אחר אלא פיצויים עונשיים.

על יסוד טיעוני הצדדים והאמור לעיל, אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

1. אני מצווה על מאסרו של הנאשם בפועל למשך חודשיים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב ביום 27.3.19 לשעה 10:00 בבוקר, בפני הממונה על עבודות שירות במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר שבע, לצורך קליטה והצבה.

תשומת לב הנאשם שעליו לבצע כל העבודות המוטלות עליו במסגרת עבודות השירות עפ"י הנחיות שתינתנה לו מעת לעת ע"י הממונה במקום. כל הפרה של עבודות שירות תגרום להפסקה מידית של עבודות השירות ולריצוי עונש מאסר בפועל.

2. אני מצווה על מאסרו של הנאשם למשך 4 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור על עבירות הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64א לפקודת התעבורה ו/או על עבירת נהיגה בפסילה לפי סעיף 67 לפקודה.

3. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 36 חודשים.

4. פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 8 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים על עבירות הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64א לפקודת התעבורה או על עבירת נהיגה בפסילה.

תשומת לב הנאשם לכך שהעונש המקובל על נהיגה בזמן פסילה הוא מאסר בפועל.

5. הנאשם יפצה את גב' יעל עבאדי הנפגעת בתאונה בסך של 2,000 ₪ וזאת תוך 6 חודשים מהיום. התשלום יבוצע במזכירות בית המשפט שתפעל ליישום ההחלטה.

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ט אדר א' תשע"ט, 06 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.